

„DVI LIETUVOS“: AR TEISINGA ATIMTI LĖŠAS IŠ SKURDESNIŲ REGIONŲ?

EUROPOS PARLAMENTO NARYS BRONIS ROPĖ

Kokiu tikslu Lietuva padalinta į du statistinius regionus?

Kadangi statistiškai Lietuva jau perkopė 80 proc. ES BVP vidurkio ir dėl to būtų praradusi didelę dalį ES paramos, nuo pat savo darbo Europos Parlamente pradžios siekiau, kad **statistiškai Lietuva būtų padalinta į du skirtingo išsivystymo lygio regionus**: turtingesnį **Sostinės** regioną, kur BVP siekia **117 proc.** ES vidurkio, bei vargingesnį **Vidurio ir Vakarų Lietuvos**, kur BVP tesiekia **65 proc.** ES vidurkio.

Man pavyko idėją įgyvendinti, ir šiame programiniame laikotarpyje pagal ES teritorinių statistinių vienetų klasifikatorių (NUTS) Lietuvoje sudaryti du planavimo regionai:

- **Sostinės regionas** (Vilniaus apskritis) (reikalingas nacionalinis bendrafinansavimas 50 proc.) ir
- **Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionas** (reikalingas nacionalinis bendrafinansavimas 15 proc.).

Tokiu būdu Lietuva išsaugojo apie 2 mlrd. eurų paramos

Kaip tai atrodo skaitine išraiška?

- Pagal Partnerystės sutartį Lietuva sulauks ES paramos iš penkių fondų - beveik 6,35 mlrd. eurų. Papildomai Lietuva prisidės 1,7 mlrd. eurų nacionalinio bendrafinansavimo lėšomis, bendra investicijų apimtis apie 8 mlrd. eurų, t.y. **7 862 mln. eurų** sudaranti 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa.
- Pasinaudodama ES Sanglaudos politikos reglamentuose numatytais lankstumo išlygomis, LRV prašo Europos Komisijos leisti **perkelti** iš **Vidurio ir Vakarų Lietuvos** į **Sostinės** regioną maksimalią leistiną (15 proc.) sumą - **beveik 700 mln. eurų**, kuri su nacionaliniu bendrafinansavimu sudarytų apie **1,4 mlrd. eurų**.
- Tai reikštų, kad beveik 700 mln. eurų būtų atimti iš Vidurio ir Vakarų Lietuvos regiono ir perkelti į Sostinę **papildomai** prie Sostinės regionui ir taip teksiančios paramos.

Ko siekia LR Vyriausybė?

Iš 2021-12-02 LR Seimo Europos reikalų komiteto pranešimo spaudai:

Europos reikalų komitetas palaiko didesnio finansavimo siekį Sostinės regionui

<...>Posėdžiui pirmininkavęs komiteto pirmininko pavaduotojas Arminas Lydeka atkreipė dėmesį, kad Vyriausybė, pasinaudodama ES Sanglaudos politikos reglamentuose numatytais lankstumo išlygomis, ir pateikusi siūlymą EK persikirstyti Sanglaudos politikos asignavimus iš Vidurio ir Vakarų Lietuvos regiono į Sostinės regioną, eina teisinga linkme. Siekiant tolygios Lietuvos pažangos, EK pasiūlyta Sostinės regionui skirti maksimalią reglamentais leidžiamą lėšų dalį – beveik 700 mln. eurų, kuri su nacionaliniu bendrafinansavimu sudarytų apie 1,4 mlrd. eurų. Toks persikirstymas leistų užtikrinti, kad būtų išvengta žymaus Sanglaudos politikos finansavimo sumažėjimo Sostinės regionui (iki 43 mln. eurų), kuris dėl spartaus ekonominio augimo buvo (statistinė prasme) priskirtas prie labiausiai išsivysčiusių ES regionų, tačiau paties Sostinės regiono viduje vis dar egzistuoja nemenki socialiniai ir ekonominiai netolygumai. Lėšų skyrimas Sostinės regionui leistų finansuoti verslo ir mokslo sinergijos projektus, prioritetą skiriant inovacijoms, moksliniams tyrimams, žalinimui bei socialinei atskirčiai mažinti. <...>

2021 m. gruodžio 2 d. LR Seimo Europos reikalų komiteto pranešimas žiniasklaidai

Europos reikalų komitetas palaiko didesnio finansavimo siekį Sostinės regionui

Gruodžio 1 d. Seimo Europos reikalų komitete buvo pristatyti Europos Komisijai (EK) pateikti Lietuvai svarbūs dokumentai: 2021–2027 m. Europos Sąjungos (ES) fondų investicijų programos projektas, kuriame numatytos ES fondų investicijų kryptys naujam programavimo laikotarpiui, taip pat Partnerystės sutartis – glaustas strateginis dokumentas, kuriuo grindžiamos EK ir Lietuvos derybos dėl penkių fondų, iš kurių numatyta investuoti beveik 6,35 mlrd. eurų. Papildomai Lietuva prisidės 1,7 mlrd. eurų nacionalinio bendrafinansavimo lėšomis, todėl bendra investicijų apimtis bus apie 8 mlrd. eurų. Investicijų paketą sudaro Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. programa, Materialinio nepritekliaus mažinimo programa ir didžiausią šio skėtinio dokumento planuojamų investicijų dalį kartu su bendrafinansavimo lėšomis, t. y. 7 862 mln. eurų, sudaranti 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa.

Posėdžiui pirmininkavęs komiteto pirmininko pavaduotojas Arminas Lydeka atkreipė dėmesį, kad Vyriausybė, pasinaudodama ES Sanglaudos politikos reglamentuose numatytais lankstumo išlygomis, ir pateikusi siūlymą EK persikirstyti Sanglaudos politikos asignavimus iš Vidurio ir Vakarų Lietuvos regiono į Sostinės regioną, eina teisinga linkme. Siekiant tolygios Lietuvos pažangos, EK pasiūlyta Sostinės regionui skirti maksimalią reglamentais leidžiamą lėšų dalį – beveik 700 mln. eurų, kuri su nacionaliniu bendrafinansavimu sudarytų apie 1,4 mlrd. eurų. Toks persikirstymas leistų užtikrinti, kad būtų išvengta žymaus Sanglaudos politikos finansavimo sumažėjimo Sostinės regionui (iki 43 mln. eurų), kuris dėl spartaus ekonominio augimo buvo (statistinė prasme) priskirtas prie labiausiai išsivysčiusių ES regionų, tačiau paties Sostinės regiono viduje vis dar egzistuoja nemenki socialiniai ir ekonominiai netolygumai. Lėšų skyrimas Sostinės regionui leistų finansuoti verslo ir mokslo sinergijos projektus, prioritetą skiriant inovacijoms, moksliniams tyrimams, žalinimui bei socialinei atskirčiai mažinti.

Tolygiam šalies vystymuisi, siekiant realizuoti ekonominį potencialą, taip pat bus investuojama į 10 Lietuvos regionų centrų.

Planuojant paramos dydį, naudojami pagal ES teritorinių statistinių vienetų klasifikatorių (NUTS) suskirstytų regionų statistiniai duomenys. Lietuvoje sudaryti du planavimo regionai – Sostinės regionas iš Vilniaus apskrities ir Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionas. ES finansinė parama skirtingo ekonominio išsivystymo lygio regionams – mažiau išvystytiems, perėjimiesiems ir labiau išvystytiems – nėra vienoda. Vilniaus regionas, kuriame koncentruojasi pagrindinių įmonių buveinės, užsienio investicijos, valdžios sektoriaus įstaigos, pagal bendrojo vidaus produkto (BVP) rodiklį viršija ES vidurkį ir Lietuvą kelia į viršų. Abiem regionams skiriamos ES sanglaudos politikos priemonės, nacionalinės regioninės politikos priemonės ir atitinkamai ES finansinės investicijos planuojamos atskirai, atsižvelgiant į skirtingą jų išsivystymo lygį.

Lietuva planuoja įgyvendinti projektus, susijusius su 9 prioritetais: Pažangesnė Lietuva; Žalesnė Lietuva; Geriau sujungta Lietuva; Socialiai atsakingesnė Lietuva; Piliiečių artimesnė Lietuva; Socialinės inovacijos; Skaitmeninė infrastruktūra; Darbus judamas ir Teisingos pertvarkos fondo prioritetas, susijęs su taršų pramonės šakų išmetamo ŠESD kiekio mažinimu ir perėjimo prie klimato požiūriu neutralios ekonomikos socialinių ir ekonominių sąnaudų sušvelninimo.

Po 2021–2027 m. Partnerystės sutarties projekto oficialaus pateikimo EK, ši savo pastabas gali pateikti per 3 mėn., o sprendimą dėl Partnerystės sutarties patvirtinimo priimti per 4 mėn. nuo jos gavimo.

Cincojant šį pranešimą, būtina nurodyti šaltinį

Kokių veiksmų jau imtasi (I)?

2021-12-22 skubos tvarka kreipiausi į EK, prašydamas atsakyti:

- Ar Komisijai yra žinomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ketinimai ir jei taip – ar šie ketinimai yra suderinami su atitinkamais ES teisės aktais?

Jei šie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ketinimai iš tiesų yra teisėti:

- Kokie kriterijai ir argumentai, Komisijos manymu, būtų motyvas pritarti tokiam pasiūlymui?
- Jei Komisija pritartų minėtam Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymui, ar ji numatytų papildomus koregavimo mechanizmus ir (arba) papildomą finansavimą mažiau išsivysčiusiems Lietuvos regionams, kad būtų šalinami ir mažinami didėjantys regionų ekonominės ir socialinės plėtros skirtumai, kurie neišvengiamai atsirastų pritarus tokiam pasiūlymui?

Prioritetinis klausimas, į kurį atsakoma raštu, P-005700/2021

Komisijai

Darbo tvarkos taisyklių 138 straipsnis

Bronis Ropė (Verts/ALE)

Tema: ES sanglaudos politikos asignavimų perkėlimas skirtingų kategorijų NUTS 2 regionams – iš mažiau išsivysčiusių labiau išsivysčiusiems

Neseniai gavau nemažai skundų iš susirūpinusių Lietuvos piliečių, kuriems kelia nerimą tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė vienašališkai, nepasikonsultavusi su socialiniais partneriais ar vietos valdžios institucijomis, planuoja 15 proc. 2021–2027 m. sanglaudos fondų lėšų, skirtų mažiau išsivysčiusiam Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui, perskirstyti gerokai labiau išsivysčiusiam Sostinės, t. y. Vilniaus, regionui. Primenu, kad Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono socialinės ir ekonominės plėtros lygio skirtumas siekia beveik 100 proc. (BVP vienam gyventojui sudaro atitinkamai 117 proc. ir 65 proc. ES vidurkio).

Ar Komisijai yra žinomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ketinimai ir jei taip – ar šie ketinimai yra suderinami su atitinkamais ES teisės aktais?

Jei šie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ketinimai iš tiesų yra teisėti:

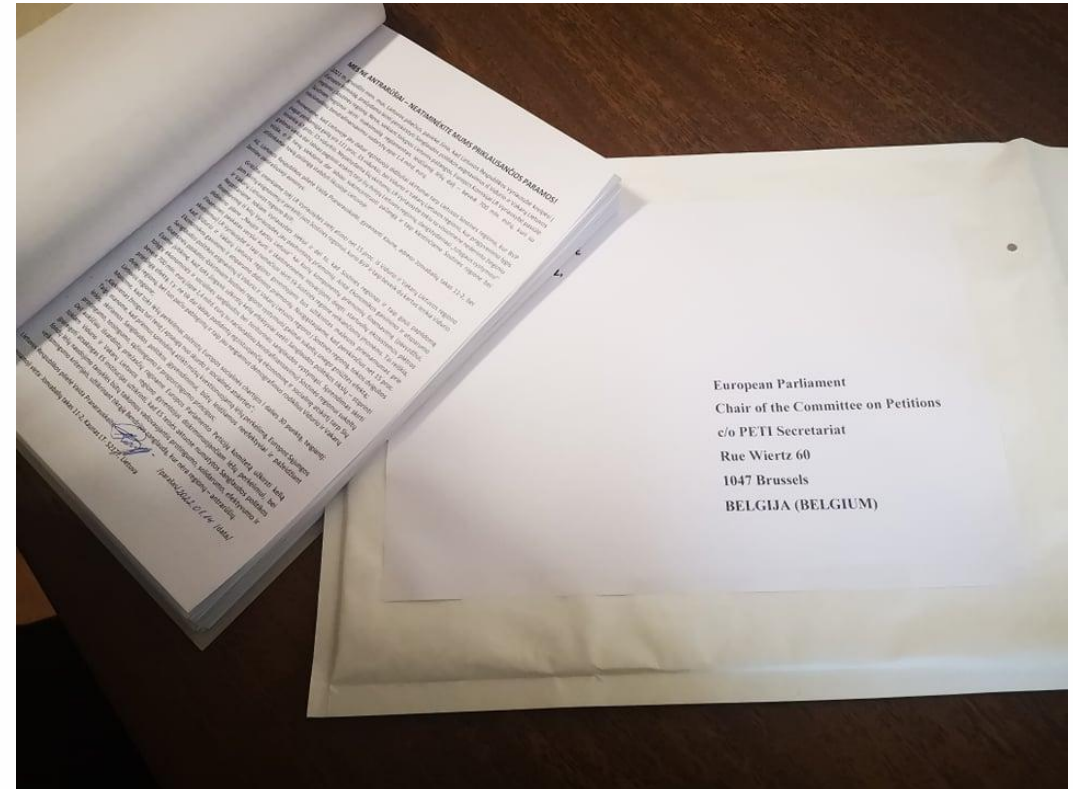
Kokie kriterijai ir argumentai, Komisijos manymu, būtų motyvas pritarti tokiam pasiūlymui?

Jei Komisija pritartų minėtam Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymui, ar ji numatytų papildomus koregavimo mechanizmus ir (arba) papildomą finansavimą mažiau išsivysčiusiems Lietuvos regionams, kad būtų šalinami ir mažinami didėjantys regionų ekonominės ir socialinės plėtros skirtumai, kurie neišvengiamai atsirastų pritarus tokiam pasiūlymui?

Kokių veiksmų jau imtasi (II):

- **2022-01-15 Vaida Pranaruskaitė išsiuntė EP Peticijų komitetui 407 piliečių pasirašytą peticiją bei kreipėsi į mane palaikymo;**
- **2022-01-17 Vaida Pranaruskaitė laišku kreipėsi į Europos Komisijos Sanglaudos ir reformos komisijos narę Elisą Ferreirą**

Koks galėtų būti LVŽS Šešėlinės Vyriausybės vaidmuo?

- Viešinimas žiniasklaidoje, reiškiant palaikymą Peticijai ir jos keliamiems tikslams. Viešas LVŽS Šešėlinio Premjero palaikymas.
- Peticijoje numatytų reikalavimų – nediskriminuoti „antrosios Lietuvos“ ir neatimti jai priklausančių pinigų – analizavimas Šešėliniams ministrams kiekvienam iš savo kuruojamos srities aspekto.
- Viešas kreipimasis į LR Vyriausybę, reikalaujant stabdyti lėšų perkėlimą.
- Darbas atitinkamuose LR Seimo komitetuose, pavyzdžiui, Europos reikalų komitete.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

EP narys Bronis ROPĖ

Gedimino pr. 28/2 (506 kab.),
Vilnius

vilnius@rope.lt

K. Donelaičio g. 2 – 103, Kaunas

ruta@rope.lt

